

Ludzie przyjeżdżają do Karkonoskiego Parku Narodowego po to, by przejść się po turystycznych szlakach, odetchnąć świeżym powietrzem i podziwiać tutejszą przyrodę. Może ona przetrwać coroczną wizytę 6 milionów odwiedzających tylko wtedy, gdy turyści będą przestrzegać wymienionych poniżej zasad. W zasadzie nie różnią się one od tych, które obowiązują podczas wizyty u przyjaciół. W Karkonoszach naszym gospodarzem jest tutejsza przyroda, my zaś jesteśmy jedynie chwilowymi gośćmi.

- Zachwycajcie się w ciszy. Tutejsze zwierzęta i tak was nie rozumieją, a ciche podziwianie piękna przyrody z pewnością przypadnie do gustu również pozostałym odwiedzającym.
- Wasz wszędobylski czworonożny przyjaciel może przeszkadzać zwierzętom żyjącym na wolności i pozostałym odwiedzającym. Dla pewności trzymajcie go na smyczy.
- Kwitnące górskie kwiaty najlepiej podziwiać tam, gdzie rosną. Czują się znakomicie właśnie tutaj, a nie w Waszych ogródkach.
- Jeżeli chcecie coś przekąsić, schowajcie do plecaków wszystko, co zostanie po posiłku.
- Karkonosze są domem rzadkich roślin i zwierząt, które czasem trudno nawet dostrzec. Trzymanie się oznakowanych szlaków turystycznych zapewni im najlepszą ochronę.

Dziękujemy i życzymy miłego pobytu.

PO WZNIESIENIACH NAD IZERĘ

Wydala Administracja Karkonoskiego Parku Narodowego w 2015 roku

Tekst: © Michaela Dědková
Fotografie: © Radek Drahný, Jana Feistauerová, Simona Macháčková
Opracowanie graficzne: © 2123design s.r.o.

© 2015, Administracja Karkonoskiego Parku Narodowego, Dobrovského 3, 543 01 Vrchlaby

Wydrukowano na papierze z odzysku.

ISBN: 978-80-87706-84-8

PO WZNIESIENIACH NAD IZERĘ

*Kořenov • Štěpánka • Zabyly •
Mýto*

SPRÁVA KRKONOŠKÉHO NÁRODNÍHO PARKU

www.krnap.cz

1. Dolina Izery • 2. Krzyż Kawalerski • 3. Chata z bali na Zabyłém •
4. Wieża widokowa Štěpánka w czasie remontu • 5. Bílá skála •
6. Protesaná skála • 7. Bunkier bliźniak

602 448 338 albo 1210

(+48) 985 albo 601 100 300

GOPR (CZ) / GOPR (PL)

PO WZNIESIENIACH NAD IZERĘ

- KOŘENOV
- ŠTĚPÁNKA
- ZABYLY
- MÝTO

Tesařovská kaplice

Ewangelicka kaplica w Kořenově już na pierwszy rzut oka zachwyca swym nietypowym kształtem. Została zbudowana na planie ośmiokąta, co dodatkowo podkreśla czarno-biała fasada. Historia tej budowli sięga początków ubiegłego wieku. Tutejsi ewangelicy własnymi siłami wzniesli ją w ciągu sześciu miesięcy w 1909 roku, na podstawie projektu Ottona Bartinga. Kwotę niezbędną do wybudowania zebrano z pomocą miejscowego pastora, który za opłatą odprowadzał nabożeństwa na Śląsku, a otrzymane kwoty przekazywał na budowę świątyni. Tesařovská kaplice ma siostrę bliźniaczkę w austriackim Dornbirn, gdzie została wzniesiona zgodnie z tym samym projektem.

Świńskie ogonki

Skręcone żelazne pręty lub świńskie ogonki, jak nazywano je w związku z charakterystycznym kształtem umieszczane były na dachach bunkrów oraz w ich okolicy. Te na dachach były nieco krótsze, zazwyczaj tylko z jednym skręconym oczkiem i służyły do mocowania zielonej siatki maskującej. Zadaniem świńskich ogonków wystających z ziemi było utrudnianie życia wrogiej piechocie. Dlatego są wyższe i zazwyczaj z dwoma oczkami, służącymi do przeciągnięcia drutu kolczastego na wysokości kostek i kolan. W miejscu zwanym Cmentarzem świńskich ogonków można podziwiać kilka tych przemyślnych umocnień, wyposażonych nawet w oryginalne betonowe mocowania.

Wieża widokowa Štěpánka

Wieża o wysokości 24 metrów jest budowlą dominującą nad dużą częścią Gór Izerskich. Nosi imię arcyksięcia Szczepana, którego w ten sposób chciał upamiętnić właściciel tutejszych posiadłości ziemskich, a zarazem budowniczy wieży, ksiądz Kamil Rohan. Jej budowa trwała aż 44 lata i została uroczystie otwarta dopiero w 1892 roku. Wieża Štěpánka ma pod wzniesieniem Tábor na Jičínsku swoją niższą siostrę bliźniaczkę w postaci wieży Alaina, pełniącej rolę kamiennej ambony łowieckiej. Jej budowę rozpoczęto później, mimo to prace zakończono o 30 lat wcześniej.

Krzyż kawalerski

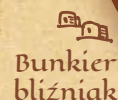
Nad placem po lewej stronie wieży widokowej wznosi się krzyż kawalerski. Zakurzone miejsce otoczone ustawionymi dookoła kamieniami ma specyficzną atmosferę. Rdzenna ludność niemiecka zorganizowała tu miejsce pamięci, w którym spotykali się krewni żołnierzy poległych na froncie wschodnim. Z kolei Czesi byli przekonani, że spotyka się tu Hitlerjugend. Po wojnie plac został całkowicie zdewastowany, ponieważ przypominał mieszkańcom o zniechędzonej, wysiedlonych Niemcach. Krzyż kawalerski zrzucano z postumentu i leżał na ziemi kilkadziesiąt lat, zanim przywrócono tu dawne miejsce pamięci.

Bunkier bliźniak

Pół kilometra przed końcem okrężnej trasy, na Mýtle, niedaleko miejsca w którym spotykają się nurty Iżery i Mumlavy, na prawo od drogi znajduje się nietypowy podwójny rzopik, tak zwany bliźniak. Powstał w miejscu, w którym dolina Iżery jest szczególnie głęboka i wąska, w związku z czym konieczne było prowadzenie ognia pod większym kątem. Poszczególne piętra bliźniaka oddalone są od siebie o dwa i pół metra. Jeżeli któryś z wrogów pomimo ognia karabinowego przedostałby aż do bunkra, tuż przy jego wejściu zobaczyłby wymierzoną w siebie lufę karabinu, wystającą z gniazda usytuowanego obok pancernych drzwi wejściowych.

Rzopiki

Na bunkry wchodzące w skład przygranicznych umocnień można w Karkonoszach natrafić zarówno na górskich grzbietach, jak i w głębokich dolinach. Kořenov przecinają nawet dwie linie bunkrów, które w przededniu Drugiej Wojny Światowej miały zatrzymać niemiecki atak. Pod potoczną nazwą rzopik kryją się najczęściej różne warianty lekkich bunkrów wzór 37, stosowanych w zależności od warunków i ukształtowania terenu. Tylko kilka metrów od drogi można zobaczyć stosunkowo rzadkie gniazdo lekkiego karabinu maszynowego typ C, na którym przetrwał oryginalny dach z blachy falistej. Jest to unikat, gdyż zazwyczaj taki dach pokrywała jeszcze warstwa betonu.

Hromovka

MÝTO

Ižera

Ižera

Tesařovský potok

Kapradník

Świńskie ogonki

Kulometné hnízdo "C"

Krzyż kawalerski

Wieża widokowa Štěpánka

Tesařovská kaplice

KOŘENOV

